

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Salla Simukka
PUNAINEN KUIN VERI

Copyright © 2013 Salla Simukka and Tammi
Translation Copyright © 2014 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-00920-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SALA SIMUKA

CRVENA
KAO KRV

PREVOD VLADAN STOJANOVIĆ

BEOGRAD, 2014.

Nekada davno, usred zime, dok su snežne pahulje padale kao pera s nebesa, kraljica seđāše kraj prozora od crne ebanovine.

Dok je šila, zagledala se u sneg i iglom ubola prst. Tri kapi krvi kanuše na sneg. Gledajući lepotu crvene boje na belo, pomislila je: „Kako bi bilo divno imati dete belo kao sneg, crveno kao krv i crno kao ram na ovom prozoru.“

NEDELJA, 28. FEBRUAR

Okruživala ju je blistava belina. Novi, čistiji sloj belih pahulja prekrio je stari sneg petnaestak minuta ranije. Pre petnaest minuta sve je bilo moguće. Svet je bio divan. U daljini je treperila svetlija, spokojnija i slobodnija budućnost, vredna svake žrtve, svakog napora i truda.

Laki paperjasti sneg je pre samo petnaest minuta rasprostro tanušni pokrov preko starog. Prestao je da pada iznenada, kao što je i počeo. Sunčevi zraci probili su se kroz oblake. Nijedan zimski dan nije bio ovako lep.

Crveno se iz časa u čas sve više mešalo s belim. Širilo se, osvajalo prostor i šunjalo prljajući kristal. Nešto crvenog je oteklo još dalje. Vrišteći grimiz nemilice je prskao sneg.

Natalija Smirnova zurila je smeđim očima u crvenilom istačkani sneg. Ništa nije videla. Ni o čemu nije razmišljala. Ničemu se nije nadala. Ničega se nije plašila.

Pre deset minuta nadala se i strahovala kao nikad u životu. Drhtavim rukama gurala je novčanice u skupocenu tašnu, osluškujući i najsitnije spoljašnje zvuke. Pokušala je da se smiri, da ubedi sebe kako je sve u najboljem redu. Imala je plan. A opet, znala je da nijedan plan nije savršen

i da najmanji potres može da sruši kompleksno zdanje koje je mesecima brižljivo gradila.

U tašni je imala pasoš i avio-kartu za Moskvu. Ništa drugo neće poneti na put. Na moskovskom aerodromu dočekaće je brat s unajmljenim automobilom, spreman da je poveze do stotinama kilometara udaljene dače, poznate tek šačici ljudi. Tamo će je čekati mati s trogodišnjom Olgom, kćerkom koju nije videla duže od godinu dana. Da li će se njena devojčica setiti majke kad je vidi? To sad nije bilo važno. Imaće vremena da se zbliže skrivajući se na selu. Kriće se mesec-dva, dok se ne uveri da je bezbedna. Čekaće dok svet ne zaboravi na Nataliju Smirnovu.

Ućutkivala je uporni glas u glavi, koji joj je poručivao da je niko nikada neće zaboraviti, da joj neće dozvoliti da nestane. Uveravala je sebe da nije tako važna, da je ne mogu zameniti drugom i da se niko neće truditi da krene u potragu za njom.

U njenom poslu ljudi katkad nestaju. Obično s nekim novcem. To je bio jedan od poslovnih rizika, neizbežni gubitak s kojim se unapred računa, kao na istrulelo voće na policama samoposluga.

Nije prebrojala novac. Samo je napunila tašnu. Neke novčanice su se izgužvale, ali to nije bilo važno. Izgužvana novčanica od pet stotina evra vredi isto koliko i neizgužvana. Njome je mogla kupiti hranu za tri, možda i četiri meseca, ako bude štedljiva. Njome je mogla kupiti i nečije ćutanje. Mnogi ljudi bi za pet stotina evra dugo čuvali tajnu.

Dvadesetogodišnja Natalija Smirnova ležala je potrbuške, s obrazima u hladnom snegu. Nije osećala peckanje snega na koži niti mraz na ogoljenim ušnim školjkama, iako je temperatura bila dvadeset pet stepeni ispod nule.

Zemlja je neobična i hladna u proleće

Natalija, smrzavaš se

Muškarac joj je pevao pesmu grubim, nemuzikalnim glasom. Nije joj se dopadala. Natalija iz pesme bila je Ukrajinka, a ona je Ruskinja. Dopadalo joj se što muškarac peva milujući je po kosi. Pokušala je da ne obraća pažnju na reči. To, na svu sreću, nije bilo teško. Znala je malo finskog. Razumela je više od onog što je mogla da kaže. Kad bi prestala da se bori i kad bi se opustila, strane reči bi pobegle, izgubile smisao i postale skup zvukova koji silaze sa strančevih usana dok pevuši tik uz njen vrat.

Pre pet minuta je razmišljala o tom čoveku i njegovim pomalo trapavim rukama. Da li će mu nedostajati? Možda malo. Možda veoma malo. Ali ne dovoljno, zato što je nikad nije voleo. Da ju je voleo, da ju je zbilja voleo, rešio bi njene probleme, kao što je toliko puta obećao. Sad ona mora da ih rešava.

Pre dva minuta zatvorila je tašnu punu gotovine. Brzo se sredila i pogledala u ogledalu u hodniku. Platinasta kosa, plave oči, tanke obrve i jarkocrvene usne. Bila je bleđa, s tamnim kolotovima oko očiju od neprospavane noći. Poći će na daleki put. U ustima je kušala slobodu i strah. Oba osećanja imala su metalni ukus.

Pre dva minuta pogledala je svoj odraz u oči i podigla bradu. Ovo je njena prilika da pobegne. Iskoristiće je.

Čula je okretanje ključa u bravi. Ukočila se i načuljila uši. Čula je korake jedne, dve, tri osobe. Trojka. Trojka je dolazila.

Preostala joj je samo jedna mogućnost – da beži.

Pre jednog minuta protrčala je kroz kuhinju ka vratima terase. Petljala je oko brave. Ruke su joj toliko drhtale da nije

mogla da ih otvori. Nekim čudom su se otvorila. Pretrčala je snegom pokrivenu terasu i izletela u vrt. Kožne čizme su joj upadale u dubok sneg. Bežala je ne osvrćući se. Još ništa nije čula. Na trenutak je pomislila da će uspeti, da će pobeći i da će na kraju pobediti.

Pištalj s prigušivačem je trideset sekundi ranije ispalio tihi pucanj. Metak je probušio zadnji deo njenog kaputa i kožu. Za dlaku je promašio kičmu. Pokidao je vitalne organe i dršku skupe tašne, koju je pritiskala na grudi. Pala je potrbuške u čisti devičanski sneg.

Crvena barica ispod Natalije nastavljala je da se širi. Gutala je okolni sneg. Proždrljivo i toplo crvenilo naglo se hladilo. Neko je Nataliji Smirnovoj, polegloj u snegu, prilazio sporim i teškim korakom. Ona to nije čula.

PONEDELJAK, 29. FEBRUAR,
RANO JUTRO

2

Troje ljudi tiskalo se na vratima. Svako je hteo da uđe prvi.

„Hej, napravi mi malo mesta da ubacim ključ u bravu!“

„Ništa ti ne umeš nigde da ubaciš.“

Smeh, ućutkivanje, opet smeh.

„Čekaj! Udenuo sam ga! To je to. Samo da ga polako okrenem. Veoma polako. Au! Ovo je čudesno! Hoću da kažem, da li je moguće da se vrata otvaraju okretanjem ključa u bravi? Ko je to smislio? Ako mene pitate, to je trinaesto svet-sko čudo.“

„Umukni i otvori ta vrata!“

Trojka je nahrupila kroz širom otvorena vrata. Prvi je zamalo pao. Drugi je počeo da cvili i ispušta piskave zvuke. Nasmejao se kad je čuo njihov odjek u velikom praznom prostoru. Treći se počeošao po glavi pre nego što je ukucuo šifru u protivpožarni alarm.

„Jedan... sedam... tri... dva. Dođavola, pogodio sam! To što sam isključio alarm ukucavanjem niza brojki je četrna-esto svetsko čudo! Sad znam šta ću biti kad porastem. Biću bravar. To je časno zanimanje, zar ne? Petljaću s bravama ili ću raditi kao čuvar?“

Ostalo dvoje ga nisu slušali. Trčali su mračnim i praznim hodnicima. Kikotali su se i vikali. Krenuo je za njima. Smeh se odbijao o zidove i penjao uz stepenice.

„Mi smo šampioni!“

Ampioni. Mpioni. Pioni. Ioni. Oni. Ni. I.

„Prokleta smo superbogati!“

Hotimice su se sudarili i pali na pod. Valjali su se i cerekali. Pravili su anđele na popločanom podu. Jedan se setio.

„Bogati smo, ali pare su prljave.“

„Jašta su. Prljave pare, pare, pare!“

„Hajdemo do mračne komore. Zbog toga smo i došli ovamo.“

Kad bi samo mogli da se sete šta se dogodilo. Sećanje im je nalikovalo retkoj izmaglici. Pojedinačni prizori bi im katkad sevnuli pred očima. Neko je povratio. Neko je nag plivao u bazenu. Zaključana vrata, koja ne bi trebalo da budu zaključana. Slomljena kristalna vaza i krhotine koje su posekle nečije stopalo. Krv. Glasna, pulsirajuća muzika. *Ups, ponovo sam to učinio.* Zaboravljena singl ploča, koju je neko iz ko zna kojih razloga stavio na gramofon da se vrti bez prestanka. *Igrao sam se s tvojim srcem, izgubio sam se u toj igri.* Neko je neutešno plakao. Jecajući je poručivao da ne želi pomoć. Pod klizav od prosutog ruma, s kog se dizao oštri slatkasti vonj.

Sećanja su odbijala da se razvrstaju po bilo kom logičnom redosledu. Ko je doneo plastičnu kesu? Kad ju je doneo? Ko ju je otvorio, gurnuo ruku u nju, naglo je izvukao i liznuo prst? Kad su shvatili?

Moraju da uzmu nešto. Brzo. Iz ovih stopa.

„Momci, da li vam je nešto ostalo? Mogla bih da se još jednom uradim.“

„Imam ove.“

Tri tablete. Po jedna za svakoga. Istovremeno su ih spustili na jezik. Čekali su da se rastvore.

„Udara! Prava stvar! Snažno udara!“

U mračnoj komori su. Tama. Neko je upalio svetlo.

„Nek bude svetlo! I bi svetlo!“

Plastična kesha na stolu. Kesha je otvorena.

„Pobogu, kako smrdi!“

„Novac ne može da smrdi. Novac nikad ne smrdi.“

„To je gomila novca.“

„Podelićemo ga na ravne časti, na tri dela.“

„Ovo je tako bolesno! Nikad mi se ovako nešto nije desilo. Volim vas momci! Ma volim čitav svet!“

„Samo bez ljubljenja. Napaliću se i otupaveti.“

„Mogli bi da se potucamo na podu.“

„Bez tucanja, molim te! Vreme je za pranje!“

Posude za razvijanje. Voda. Pare.

Trebalo je samo da obese novčanice da se suše.

„E ovo je pravo pranje novca.“